

HUMENSKÝ

EXPRES

VŠETKY DÔLEŽITÉ INFORMÁCIE Z HUMENNÉHO

PONDELOK | 6. FEBRUÁR 2017 | ČÍSLO 6 | ROČNÍK II.

Schátraný štátny plot je podľa Humenčanov zlou vizitkou

Viac na str. 9

V obci pozorovali medveďa, rozbil tu aj včelie úle

Viac na str. 8

Leteckí modelári z Humenného patria medzi slovenskú špičku

Mladí a talentovaní leteckí modelári sa pripravujú na súťaže pod vedením 75-ročného Arpáda Csontos, ktorý patrí medzi najskúsenejších inštruktorov na Slovensku.

Milan Potocký, Humenné

Letecké modelárstvo má v Humennom viac ako 60-ročnú históriu. Prvé modely začali lietať na humenskej oblohe už v roku 1953. V roku 1967 vznikol pod vedením p. Baláža

v kryte civilnej obrany na 1. sídlisku letecko-modelársky krúžok pre žiakov ZŠ a v roku 1969 v priestoroch SOU Chemkostav druhý modelársky krúžok pre stredoškolskú mládež. Rozmach modelárskych krúžkov v meste nastal v 60-tych

a 70-tych rokoch, keď začal v meste pôsobiť Zväzarm. Mladí modelári sa spočiatku stretávali v priestoroch starej väznice, v objekte, kde v súčasnosti sídli pobočka Všeobecnej zdravotnej poisťovne. Napriek tomu, že letecké modelárstvo má

na Slovensku viac ako polstoročnú históriu, mnohé kluby a krúžky už zanikli. Letecko-modelársky klub Humenné - Základná organizácia Csemadok a Letecko-modelársky krúžok, ktorý pôsobí pri Základnej škole na Hrnčiarskej ulici sa podľa

Leteckí modelári z Humenného patria medzi slovenskú špičku

pokračovanie zo strany 1

Arpáda Csontos o svoju budúcnosť obávať nemusia. V súčasnosti má klub 49 členov, čím je najväčším klubom na Slovensku. Navyše tu vyrastajú ďalší úspešní modelári. Zverenci inštruktora Arpáda Csontos už majú na svojom konte mnohé úspechy nielen doma, ale aj v zahraničí. Súťažia v akrobatických kategóriách upútaných modelov a športovo upútaných modelov. Modely v tejto kategórii sú napodobeninami skutočných lietadiel a predvádzajú nádherné realistické lety. Mladým Humenčanom sa darí aj v halových súťažiach hádzadiel.

Strach z lietadiel sa zmenil na celoživotnú lásku

Inštruktora Arpáda Csontos vysvetlil, že lietadlá neboli vždy jeho láskou a vášňou. Práve naopak, ako malý chlapec mal z lietadiel obrovský strach. Vysvetlil, že tento strach pramenil z nepríjemnej skúsenosti, ktorú zažil ako 4-ročný chlapec v priebehu druhej svetovej vojny počas bombardovania Humenného. Dodnes si živo pamätá, ako sa s rodičmi ukrýval na fare, kde počas náletov boli zatmené okná. Nachvíľu vyšiel s otcom pred dom a videl, ako po oblohe prilietavajú vojenské bombardéry. Dodal, že dopady a výbuchy bômb v ňom hlboko zakorenili strach z lietadiel. „Odvtedy som mal doslova fóbiu z lietadiel,“ priznal skúsený inštruktora. Všetko sa ale zmenilo v roku 1947, keď ho otec zobral na prvý letecký deň v Kamenci nad Cirochou. „Vtedy som si prezrel lietadlá, dotkol sa ich a doslova pohladil. Ten strach opadol. Modelárstvu sa venujem už 53 rokov,“ dodal Csontos. Od roku 1957 pôsobil ako vychovávateľ v Detskom domove so zvýšenou výchovnou

starostlivosťou, ktorý sa ľudovo nazýval aj polepšovňa. V zariadení viedol basketbalový krúžok a popritom sa venoval aj leteckému modelárstvu. Do tajov leteckých modelov zasiahol neskôr aj svojich troch synov: Attilu, Štefana a Petra, ktorí v súčasnosti patria medzi skúsených a úspešných modelárov. Attila je zároveň členom rady odbornosti Zväzu modelárov Slovenska (ZMoS). Veľkú zásluhu na rozvoji modelárstva v Humennom majú okrem Csontos aj Rudolf Andoga, Michal Godžák, Stanislav Kotrády, Ján Svatuška st., Lubomír Bak, Vojtech Gavron, Martin Béreš, Jaroslav Čabák, ale aj ostatní, ktorí sa venovali a venujú výchove mladých modelárov.

Úspechy zbierajú doma aj v zahraničí

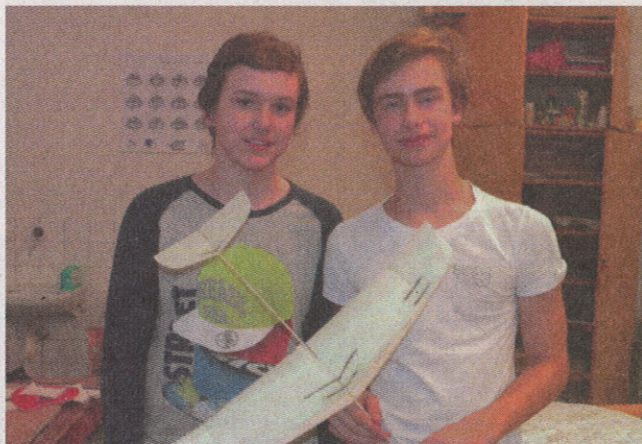
Arpád Csontos už tri roky vedie v Centre voľného času Harmónia pri ZŠ na Hrnčiarskej ulici letecko-modelársky krúžok, ktorý navštevuje 11 talentovaných študentov. Mladí modelári zhotovujú svoje lietadlá v školskej dielni, kde sa stretávajú dvakrát do týždňa. S modelmi, ktoré si vlastnoručne vyrobia, potom súťažia na medzinárodných súťažiach. Okrem technickej stránky lietadiel a ich histórie sa učia pracovať s rôznymi materiálmi, z ktorých sú zhotovené lietadlá. Pri ich výrobe používajú špeciálne ľahké balzové drevo, ktoré sa dováža až z Brazílie, ale aj tvrdý polystyrén a uhlíkové tyčky. Zverenci Arpáda Csontos súťažia vo viacerých kategóriách. Vlani sa im darilo napríklad na majstrovstvách halových modelov - hádzadiel. Majstrom Slovenska sa stal v tejto kategórii Lubomír Sivák. Darilo sa aj Patrikovi Dolobáčovi, ktorý sa stal majstrom Slovenska upútaných športových modelov. Mladí modelári bodovali aj na minuloročnom Svetovom pohári a

Majstrovstvách Českej republiky, letecko-modelárskej súťaže upútaných modelov v českom Varnsdorfe. Výkony a lietadlá humenských modelárov si budú môcť pozrieť

Humenčania najbližšie 18. marca v Mestskej športovej hale, kde sa uskutoční v poradí už VII. ročník Východňarskej halovky.

Inštruktora Arpád Csontos sa venuje leteckému modelárstvu už viac ako 50 rokov. | FOTO: MILAN POTOCKÝ

Talentovaní modelári. Lubomír Sivák (vpravo) je majstrom Slovenska za rok 2016 v kategórii halových hádzadiel. Patrik Dolobáč majster Slovenska upútaných športových modelov. | FOTO: MILAN POTOCKÝ

Mladí modelári zhotovujú lietadlá v dielni ZŠ na Hrnčiarskej ulici. | FOTO: MILAN POTOCKÝ